

Україна у фокусі

14 – 20 вересня

2015 року

ЗМІСТ

<i>I. Огляд політичних подій за тиждень.....</i>	<i>3</i>
<i>II. Аналітична довідка.....</i>	<i>5</i>
<i>«РАДИКАЛЬНЕ» ВИКРИТТЯ АБО АКТИВІЗАЦІЯ ПЕРЕДВИБОРНОГО ПРАВОСУДДЯ.....</i>	<i>5</i>

I. Огляд політичних подій за тиждень

14
вересня

Президент Петро Порошенко заявив, що ухвалив рішення відкласти проведення подальшої мобілізації. Про це він сказав під час зустрічі з лідерами фракцій коаліції. За його словами, для цього з'явилися перша крихка можливість, зокрема фактична реалізація режиму припинення вогню. Президент пропонує використати зміни до бюджету, у тому числі для збільшення контрактної складової армії.

Лідер ВО «Свобода» Олег Тягнибок прийняв пропозицію лідера «Правого сектора» Дмитра Яроша щодо об'єднання на місцевих виборах. Про це у своєму Facebook написав депутат Київради від ВО «Свобода» Олександр Аронець. Зокрема, він повідомив, що з'їзд підтримав пропозицію Тягнибока, щоб окремі представники «Правого сектора» йшли на місцеві вибори від «Свободи».

Партія ВО «Свобода» подала до суду на міністра внутрішніх справ України Арсена Авакова. Про це заявив лідер партії Олег Тягнибок після допиту в Головному слідчому управлінні МВС.

Рада ЄС офіційно продовжила санкції проти Росії до березня 2016 року.

15
вересня

Петро Порошенко закликав народних депутатів поквапитись з ухваленням у першому читанні змін до Конституції щодо скасування депутатської та суддівської недоторканності під час поточної сесії. Про це він сказав під час розмови з детективами Національного антикорупційного бюро у Києві.

Верховна Рада звільнила керівника свого апарату Валентина Зайчука, однак не змогла відправити у відставку віце-прем'єра Валерія Вощевського, який був призначений в уряд за квотою Радикальної партії. Вощевський заявив про свою відставку після виходу фракції Ляшка з коаліції.

Російський суд на півроку продовжив арешт Надії Савченко.

16
вересня

Петро Порошенко підписав указ про введення в дію рішення РНБО про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) проти російських юридичних та фізичних осіб.

Олег Ляшко звинуватив народних обранців із Блоку Петра Порошенка у підкупі депутатів Радикальної партії. Він заявив, що заступники голови фракції «Блок Петра Порошенка» Ігор Кононенко та Олександр Третяков пропонують депутатам «РПЛ» гроші за перехід у коаліцію. За його словами, депутатам або пропонують гроші, або погрожують.

Прокурором Одеської області став заступник Генпрокурора Давида Сакварелідзе – громадянин Грузії. Представив Сакварелідзе голова Одеської обласної державної адміністрації Михайло Саакашвілі в Одесі.

Кримські татари призначили дату блокади Криму. За словами лідера Меджлісу кримськотатарського народу Рефата Чубарова, **20 вересня** кримські татари заблокують для пересування вантажів дороги, що ведуть з материкової України в Крим. Тим часом у «Правому секторі» повідомили, що приєднуються до блокади Криму. Про це йдеться в повідомленні на сайті організації. Про це він заявив з трибуни парламенту.

Голова самопроголошеної ДНР Олександр Захарченко підписав указ про проведення місцевих виборів 18 жовтня. Про це повідомило Донецьке агентство новин. За його словами, за браком коштів місцеві вибори відбудуться у кілька етапів і завершаться у першому півріччі 2016 року.

17
вересня

Віце-прем'єра Валерія Вощевського, представника Радикальної партії, відправили у відставку. За таке рішення проголосували 234 народних депутата.

Верховна Рада України проголосували за зняття недоторканності та підтримали арешт нардепа від Радикальної партії Ігоря Мосійчука. Через деякий час його затримали в будівлі ВР. Перед цим Генеральний прокурор Віктор Шокін повідомив, що Мосійчук підозрюється у скоєнні кримінальних правопорушень, передбачених п'ятьма статтями Кримінального кодексу України, а також продемонстрував у парламенті відео, на якому видно, як Мосійчук розповідає про «розцінки» на депутатські запити.

Ігор Мосійчук заявив, що ГПУ змонтувала відео. Лідер Радикальної партії Олег Ляшко чинив опір і не давав співробітникам СБУ затримати Мосійчука, заявляючи, що вони порушують законодавство. Пізніше **Олег Ляшко** звинуватив Президента Петра Порошенка в політичній розправі над опозицією.

Глава Центру оцінювання якості освіти Ігор Лікарчук подав у відставку. Про це він повідомив на своїй сторінці в Facebook. Лікарчук зазначив, що вже повідомив про своє рішення міністру освіти Сергію Квіту.

18
вересня

Печерський суд Києва постановив взяти народного депутата від Радикальної партії Ігоря Мосійчука під варту на два місяці, до 15 листопада. Ігор Мосійчук заявив, що оголошує голодування і тільки питиме воду.

II. Аналітична довідка

«РАДИКАЛЬНЕ» ВИКРИТТЯ АБО АКТИВІЗАЦІЯ ПЕРЕДВИБОРНОГО ПРАВОСУДДЯ

Минулого тижня в українському парламенті відбулась низка кадрових голосувань щодо відставки голови апарату ВРУ Валентина Зайчука, віцепрем'єра від Радикальної партії Валерія Вощевського та невдала спроба звільнення Олександра Квіташвілі з посади міністра охорони здоров'я. Проголосували парламентарі й важливий пакет урядових законопроектів щодо реструктуризації державного боргу та схвалили підвищення соціальних стандартів. Але найбільш резонансною подією в стінах парламенту стало неочікуване подання від Генерального прокурора Віктора Шокіна про притягнення до відповідальності та арешт одіозного нардепа від фракції «Радикальної партії» Ігоря Мосійчука, яке було схвалено більшістю голосів народних депутатів України.

Гучне голосування про затримання і арешт народного депутата Мосійчука відбулося одразу ж після того, як генпрокурор Віктор Шокін в ході свого виступу представив достатньо красномовні викривальні відеоматеріали, що засвідчують факти корупції та отримання депутатом-радикалом хабарів за лобювання певних бізнес-інтересів. Скандальна корупційна справа Мосійчука, очевидно, матиме далекосяжні наслідки як для позицій Радикальної партії на майбутніх місцевих виборах, так і для низки інших опозиційних політичних сил, що вже активно включились у передвиборну гонку.

Незважаючи на, здавалося б, більш ніж переконливі докази зухвалої корупції народного депутата Ігоря Мосійчука, сам факт блискавичного затримання і арешту останнього саме зараз і навіть з деякими порушеннями регламентних процедурних (подання Шокіна про затримання і арешт Ігоря Мосійчука не пройшло попереднього розгляду в комітеті Ради) дає певні підстави вбачати поряд із суто кримінально-процесуальною ще й політичну мотивацію у діях Генеральної прокуратури України. По-перше, резонансне затримання було реалізовано невдовзі після того, як Радикальна партія офіційно оголосила про свій вихід з коаліції. Поряд з цим, протягом останнього тижня «новоспечений» опозиціонер та лідер Радикальної партії Олег Ляшко почав активно звинувачувати у нібито підкупі його колег-радикалів з боку наближених до Президента депутатів від Блоку Петра Порошенка. Розцінений Президентом Порошенком та лідером пропрезидентської фракції в парламенті Юрієм Луценком не інакше як прагнення розвалити коаліцію зсередини демарш радикалів міг слугувати, власне, тим тригером, що і спровокував підзвітну президентові Генпрокуратуру до більш рішучих дій щодо бунтівної фракції Радикальної партії, представники якої і без цього корупційного скандалу вже неодноразово встигли відзначитись зухвалими хуліганськими випадками.

Очевидно, що для Президента та його фракції розвал нинішньої парламентської більшості аж ніяк не вигідний, про що неодноразово публічно заявляв сам

Петро Порошенко. По-перше, нинішня влада в Україні має зобов'язання перед західними партнерами про те, що сформована коаліція у Верховній Раді ефективно працюватиме і від чого власне залежить можливість надання Україні міжнародної підтримки. По-друге, повторні вибори до Верховної Ради, які тягне за собою розпад коаліції, несуть доволі неоднозначні перспективи для провладної політичної сили особливо на тлі проведення непопулярних реформ та загострення соціально-економічних проблем в українському суспільстві. Крім цього, що важливо відзначити, розпуск нинішньої ради, призначення нових виборів і формування нової більшості – доволі тривалий у часовому вимірі процес, який в разі його запуску поставить хрест на можливості проголосувати до кінця цього року необхідний закон про децентралізацію в другому читанні, що, в свою чергу, зірве імплементацію важливого положення Мінської угоди. Враховуючи також необхідність 300 голосів для прийняття змін до Конституції щодо децентралізації, демонстративний вихід Радикальної партії з парламентської коаліції ще більше послабив шанси Президента Порошенка на підтримку своєї законодавчої ініціативи з боку конституційної більшості в парламенті. Справа Мосійчука в цьому контексті може слугувати своєрідним опосередкованим інструментом тиску та дисциплінування міноритарних фракцій, які вже включились або планують найближчим часом активізувати критику президента або уряду та відповідно грати роль внутрішньої опозиції в парламентській більшості напередодні місцевих виборів. Загроза подальших кримінальних переслідувань та гучних викриттів відтепер витає в повітрі та, швидше за все, спонукатиме коаліційних депутатів з міноритарних фракцій до обережнішої риторики під час передвиборної кампанії та водночас може слугувати фактором розколу фракцій у їхньому ставленні до майбутніх президентських ініціатив. Це, в свою чергу, робить можливість набрати 300 голосів народних депутатів в нинішньому складі парламенту, необхідних Президенту Порошенку, цілком вірогідною.

Поряд із суто прагматичними мотивами консолідації голосів народних депутатів резонансне викриття депутата-хабарника на рівні вищого законодавчого органу влади є надзвичайно цінним політтехнологічним кроком для провладної політичної сили напередодні місцевих виборів. Скоріше за все, тема боротьби з корупцією та реального покарання корупціонерів стане одним з основних елементів у передвиборній риторичній пропрезидентської політичної сили на виборах цієї осені. Актуалізація корупційної теми саме зараз продиктована ще й не менш важливим міжнародним контекстом перемовин з Європейським союзом в частині виконання Україною плану щодо візової лібералізації з ЄС, де питання боротьби з корупцією є серед пріоритетних.

Перспективи Радикальної партії в світлі корупційного скандалу за участі одного з топових представників цієї партії вже не видаються такими оптимістичними, як це могло здаватись раніше. Хоча, безумовно, електоральні перспективи радикалів значною мірою залежатимуть від стратегії подальших дій партії та її лідера. Враховуючи ганебний для вітчизняного правосуддя прецедент із втечею раніше звинувачуваного Сергія Ключева та нерозслідуваність цілої низки інших корупційних скандалів нинішньою Генеральною прокуратурою на чолі із В.Шокіним, можна припустити, що радикали матимуть шанс на те, аби переконати суспільство у наявності тенденцій до вибіркового правосуддя та використання владою кримінальних переслідувань у політичних цілях. Однак, не

викликає сумнівів той факт, що партія зазнала в результаті корупційного скандалу дуже гострих репутаційних втрат. Можливість втриматись на політичному олімпі для послідовників радикала Ляшка видається можливою хіба що в разі публічного відсторонення від нині дискредитованого Мосійчука та засудження його корупційних дій. Інакше партія ризикує піти у політичне небуття разом із своїм сумнозвісним однопартійцем-хабарником.

Висновки

Таким чином, резонансна корупційна справа Мосійчука може стати своєрідним щепленням від подальших розхитувань та розколів парламентської більшості напередодні виборів з боку міноритарних фракцій. Поряд із можливим зміцненням позицій провладної політичної сили на цьогорічних місцевих виборах як «ефективних борців із корупцією», публічне притягнення до кримінальної відповідальності депутата від Радикальної партії, з політичної точки зору, слугуватиме чітким сигналом іншим депутатам, що ризики від надто активної опозиційної налаштованості до влади під час передвиборної кампанії місцевих виборів, цілком ймовірні. Водночас актуалізована загроза кримінальних переслідувань може сприяти розширенню ситуативної більшості напередодні важливого для Президента голосування за законопроект про децентралізацію за рахунок тих депутатів, які мають потенціал опинитись на лаві підсудних разом із горезвісним «радикалом» Мосійчуком.

«Україна у фокусі» – щотижневий інформаційно-аналітичний бюлетень Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва (<http://dif.org.ua>).

Аналітики фонду «ДІ»:

Ірина Бекешкіна

Олексій Гарань

Марія Золкіна

Руслан Кермач

Олексій Сидорчук

Редактор випуску: Ірина Філіпчук